

ПЕИТЕ

Г. П. Домусчиев.

В К Ж Щ И

Проклетата сива котка, най-сетне, постигна своята цел... От три дни тя дебнеше като сжщински разбойник зад вратата на кухнята. Понекога тя, цяла настржхнала и сжс заплашително наострени уши, се свиваше на кжлбо. Друг път тя се преструваше на умрела и в светлия полумрак като че се сливаше с пода. Само нейните матово-жжлти очи светеха с блесжка на такива у хищен звер. И, най-сетне, изписка жаловито в нейните нокти малкото и глупаво мишче.... Разбира се, тая сцена извика у всинца ни в кжщи сжжаление. Особенно децата, които толкова обичаха сивата котка, останаха като поразени от случката. Те всички еждинодушно намериха нейната постжпка за безсрамна. Че какво искаше тя от малкото и глупаво мишче? То, нещастното, се нуждаеше от толкова малко и нищо нейно не искаше.... Но проклетата сива котка, опрена на двата предни крака, тжй самодоволно и спокойно се облизваше. Тя бе задоволила една нужда на стомаха и дори дремеше от удоволствие. Тя не разбираше за какво беше тая излишна тревога в кжщи. И, може би, тя би се учудила да знаеше за това. Защото тя безсжзнателно се подчиняваше на нещо неумолимо и вечно: на онзи инстинкт, който в света кара силният да поглжща слабият.

ПЕЙТЕ, ДРУГАРИ!

Пейте, другари, нека се веселим в тоя час на забрава и блаженство. Пейте, защото не знаем след малко що ни очаква.... Нали знаете, ангелът на щастнето е много свидлив. Не си спомняйте за мина-

лото — еднакво ще троят душата ви и добрите, и лошите спомени. Не мислете и за онова, което ни очаква — зло, или добро, то ще дойде и ние сме безсилни да го избегнем. Такъв е световния ред, другари, не трябва да измъчваме себе си с безутешни мисли. То е все едно да рушим с гумени топки твърди и непристъпни скали.... Нали виждате, всекиго дебне зла орисница. Всекиму в света е даден тежък кръст и той безропотно го мъкне. Па и защото ни интересува толкова съдбата на човека, нали ние се раждаме и умираме като прости амеби!.... Пейте всички, да не мислим какво е било и какво ще бъде след малко. Нека вкусим от това кратко щастие за да не тжжим после за него. Пейте, другари, да забравим в буйно веселие световната скръб!

Ст. Тодоров.

Из пътя на съвършенството

Буря - - -

Тъмнината на нещата бе по-непрогледна от чернината на диаманта, а бурята ѝ, сякаш бе трескава сплетня на вси природни стихии....

Природния вой заплашително хучеше, сякаш всичко видимо бе се вкопчило в вихрен танец и стремително летеше из безпределния мирови хаос---

Небето и земята сякаш се беха притиснали в тъмната, вчепкали в неравна борба, като че ли незнайна божия ръка размърда центъра на безформения мир, размъти утробата на неотгатнатия свят---

Земята се тресеше от небесния тжнтеж, сякаш тя тепърва нахлуваше през неизмеримото ефирно пространство, за да поеме своя елипсовиден път---

В такава нощ, пътник един, сам в непрогледната тъма, се изправи пред слабо открояващия се чер силует на мировия вход, на който от джното прозвуча глас: „И след като прескочиш моя праг ще дойдеш до двата мирови пътя: първия-на задоволството и простотата, втория-на нищетата и просветата!“

ТЕМЕНУГИ

И дълбоко се замисли човекът, заченал в утробата на незнайно божество, гатанка всемирна---

И реши—втория!---

—Но ти ще си нещастен!---

—И ще науча туй, което съм!—притури железния човек и сам с себе си, непознат и неразбран от никого се впусна из тъмния път към съвършенството, към сграната на разгатнатата тайна на живота---

И пое човекът своя избран път---

Нищо не смути духът му: бурята беснуваше, градушка шибаше лицето му, а пътя бе стръмен, трънлив, лъзгав, с тъмни пропасти препречен бе, но той вървеше, все вървеше---

А в неоловимия шир на далечината, на тъмния хоризонт ту замираще, ту пак се поддигаше пламъка на съвършенството — мировата светлина, която непрекъснато мамеше обзора му---

И все вървеше нощния пътник, сладко унесен в величието на пътя, който следваше--- А пламака все се отдалечаваше и все мамеше---

И напредваше човекът на възвишената мисъл---

А околоръст, буря стихийна и мрътвило царуваше в тъмнината---

И нищо не бе в състояние да намали устрема на самотния пътник---

И незабелеза човекът, кога бяла като сребро бе станала косата му, кога стоманени колене се заогъваха, телото затрепера от непосилната житейска умора в пътя към съвършенството и нищетата---

А по тоя път се търкаляха умрели от непосила пътници; едни отдавна издъхнали, а други в предсмъртна конвулсия---

А извиваше се в безкрай пътя по необятните склонове на непреходния хълм в живота, над който над върхът плахо блестеше и мамеше пламъчето на непостижимата мирова светлина---

И изведнъж от негде слабо сияние прободеше и освети мрътвата околност---

И все неуморно вървеше човекът, подкрепян от нескончаема надежда---

И ето:

С лудо тържество той сжзря пред себе си

вжрхт на непрестъпния хълм между човеците---

И вжрвеше, вжрвеше, защото пламжка бе вече съвсем близо....

А белото сияние се усили, освети далечината околоржст....

Нейде далече в здрача между светлината и мрака бе силуета на Микел Анджело, по нататък—на Рафаел Санцио, на Леонардо Де Винчи и още много се забелезваха, но пътника тех неможа да отличи, защото беха по-далече---

По-насам печалния Данте Алигиери тжрсеше своята Беатриче, Бетховен нервно удряше о клавишите на невидимо пиано, а Моцарт възбудено тегдеше лжк о виолина, изливайки беззвучна душа в звук--Навжсения Байрон, изгубил окончателно вяра, с безкрайно презрение гледаше на изминатия свой път-- Толстой бе скржстил ржце, потжнал в неочаквано разочарование-- Гете--Шекспир замисляше нов „Хамлет“....И всички великани на миналото време се почти сливаха с белата светлина на магичното сияние---А те беха още много, много....

И о, чудо: пламжкат отбегнал в нова далечина, а зад върха на световния хълм зееше безднина пропаст, на която отвждния брег се губеше в нов мрак----

И отправи очи човекжт кжм безсмъртните духове, за да попита, но те разбрали говора на очите го изпреварят:

—Нищо!—Обикновен път и обикновен върх, достигнат сал от наз, защото все далеч остава светлината, простенаха те и пак отчаяно сложиха уморени глави на прегжнати от ходене нозе---

А мировата светлина блещукаше нейде далече, бягаше, отдалечаваше се пламжкат на съвжршенството---

И падна ничком човекжт, станал на нищо в своя джлжг път....

И безутешно заридя, поразен от великото нещастие на Геният--

Пламжкжт блещукаше непостижим, неуловим---

Звезделин Ц.

В СПОМЕНИ ЗА НЕЯ.

Тая вечер Горанови вечераха без стария Горан. Той бе отишел още от сутринта към бай Рачовата воденица за млеко и требваше да се върне късно през ноща, иначе не можеше да се обясни неспазеният обичай: да се вечеря в отсъствие стопанина на това домачадие.

Майката и по-малкото братче - Кънчо, вдигаха и слагаха лажиците, задоволявайки изгладнелия стомах, верващи, че когато човек е гладен, той не е господар на себе си.

Само Гроздан седеше на страна до прозореца и гледаше навън.

Не му се ядеше . . . Обзет от радостната мисъл: утре той ще споделя своя труд с тая, която бе станала едно единствено вжплотение на всички негови замисли, вжплотение на всеки негов идеал — гонимото на поетичния му купнеж . . .

Него го очуди това, че старата му майка и по-малкото братче беха тъй безучастни и безгрижни към неговата тревожна радост, която той не можеше да прикрие, въпреки старанието: да бъде спокоен и да не мисли за нищо . . .

Но той се излъга: майчиното сърце лесно и бързо отгатна странното държане на своя син. Но според нея — тя нямаше защо да го закача, нямаше защо да го запитва — нека и той преживее оная топла тъга, която и тя е преживела низ буйни младини.

И Гроздан гледаше през ниския прозорец навън и рой хубави спомени нахлуха на топла и широка вълна.

Той тъй много помнеше тихата светла нощ! Късно те заедно се върнаха от седенка. Той я изпрати до техната къща. А колко виделина беше тогава — сжщински бел ден! Луната кротко сипеше нежна светлина върху спящото селце и блестяше по медения покрив на малката глжхнала черквица. . . Салкжмите и овошките на широките двори хвърляха тъмни сенки по дългите селски

улички, потънали в мълчание и които се белееха нататък. . . .

Те стигнаха до Неранзини, извиха над техните сапжжи и спреха до плета, край пътя. Ето големия широколистат брест, където толкова пъти той сам замръжваше, облакжтен над сухата му нарезана кора, на която с ножче, още от първата паметна нощ, за да не забрави нейните вжглени очи, той издълба нейното и своето име. . .

Там под това старо дърво, под неговите широки разперени клоне, обикновено се спираха и дълго разговаряха. . .

Тя тжй много гледаше неговите очи; а той толкова приказки й разправяше; за нечия далечна страна за некжжжв непознат свет и в захлас слушаше тя. . .

Колко я обичаше той! . . .

Често пъти те седеха на брега край речните вжрби. . . Гроздан слагаше главата си с разпилянните си черни къдри край Неранза и закриваше очи с ръце, а Неранза кжсаше от белите цветя наоколо и го засипваше с тжх. . . Гроздан виждаше ведрите безбрежия на гжлжбовото небе; слушаше мелодията, която бликаше в водата на бистрата синя река; любуваше се на цветното злато на слжнцето и в сжнен шемет се унисаше. . . Защото Неранза — неговото мжничко щастие, беше тжй близко до него, защото нейният поглед беше пжлен с топла ласка на влюбена, безгранично влюбена. . .

Кжсно нея вечер Неранза му пожела кротжк сжн и си отиде.

Беше станало кжсна полунощ. Нататък протоци дрезгав глас петел, а подир него плавно се подйеха и заобаждаха наоколо, един след друг други сжседни петлийови гласове и полека заглжхваха в омжчалото се село.

Подухваше тих ветрец.

Далече се белееха стжрчащите тополи, а още по-далече се чартаеха силуетите на тжмните бухнали вжрби наредени в дълги редици по двата брега на рекжта, която се извиваше, бжлбокаше покрай градини, шумеше накрай пътя и се губеше в далечината. . .

Василка Бояджиева

В ПАРКА

Ще изгасне денят . . . Тихо ще изгасне в уморена нежност, както никога не е гаснел . . . Полека тъмните сенки ще се стелят, полека ще се бележат своите силуети над тихата бела пжтека в самотния затихнал парк . . .

Там на парка, ти ходила ли си в юнска привечер, когато е тжй много красиво и болно? . . .

О, как много са сенките и напразно болестнобелите лучи на умирающето слжнце искат да разпржстнат тжмнината . . . Напразно са усилията на отиващото слжнце!

Бавно пристжпя ноца безвучна и властна . . . Тя победи болните и слаби сетни лучи . . . И тжмнина приижда и потжва в черно всичко наоколо . . . Омжлчава, глжхва, опустява, гробна тишина . . .

И его подир малко ще се появи бледата вечерна звезда . . . Но тя свети тжй малко, толкова е бледа! . . .

А после ще заскита сребржнжжелтата луна по небето, веч обсипано с светликави звездици, ще заскита самотната луна по безпределното вишине, както скитам самотна и бездомна аз из тоя опустял парк . . .

А как е длжга ноца! . . . Но тя е безгласна и тиха, а аз тжй много обичам тишината, мжлчанието . . .

Защото много в покоя и тишината ще си спомням и мисля за тебе, защото ти ми даде безжжните и пжрвия трепет, който никой друг не ми даде . . . Ти приюти душа ми, приласка с топлж поглед моето бедно сжрдце, затова те обичам! . . .

И в тишината на ноцта, в самотния пустинен парк тжй длжго ще се моля за тебе . . .

Когато изгасне денят, аз ще бжда в парка, за да гасна сжс слжницето, за да скитам низ сенките, за да мечтая за тебе и длжго да повтарям твоето скжпо . . . скжпо име.

Г Е М Е Н У Г И

К. М. Сколаков.

СКАЛА

ВЪЛНИТЕ блжкат я — крайбрежната скала,
не трепва тя — гранит — от вятър ни от буря;
и чайки там летят, разперили крила
по светлите простори на лазура.

Минават дни безчет, години, векове,
и все бучи морето там пенливо;
а тя — все там стои — сред бури, ветрове
безрадостна, самотна, мжлчелива . . .

Кораби хиляди се блжкат о брегът
разбити в ширното море метежно,
и слуша тя — все слуша тя ревът
скована там за сявга безнадеждно.

Звезделин Цонев

СЛЕД ЛЕТО

Отмина,
отмина и желтото лето
и златното слънце и светлите дни —
гората посжрна самотна
и ето:
отвеват се листи едни . . .

Надвисват,
надвисват смрачени простори:
над глухи долини, над пусти поля —
умреха тревите
и **о** мойте двори
витае студена мжгла . . .

Гошка Налбантски

КОГАТО тиха вечер в мрак прикрие
болезнено скърбящите цветя, —
тогаз ела! Елате всички вие
болезнено разплакани сестри!
и нека нашта няма скръб ношта
с крило си черно тихо да прикрие!..

Простенват в мрака бледно-бели рози
оплаквачи сиротния си час —
те секаш шепнат мрачни некролози
над гроб смирен — забравен гроб. —
елате всички вий! И моя сетен час
безшумно оплачете вий на моя гроб!

ТЕМЕНУГИ

В Луигаров

НА † ЮР ВАСИЛЕВ — КРЖЧКИН

Тжй близко сжм до помрачени двери
на моя бавно свжршил земен дял. —
че никой ми душата не отвори
че никой не попита шо сжм пял . . .

О мойта песен, песен беше скржбна —
сиротен, чужд, далечен и немил —
мечта една поне не ми се сбждна,
горчивото в живота сал отпил . . .

Тжй блзко сжм до помрачени двори
на моя бавно свжршващ земен дял. —
че никой ми душата не отвори,
че никой не попита шо сжм пял . . .

Даня Лилева.

ОТПРАВЯМ аз болни си взори
на изток где пламва зора —
зората на светли простори
в която ще — болна — умра . . .

Блуждая в лжките трептящи
и тжрся тжй гроб очертаи,
но виждам замахт можщи
на мрачна поземлена дан . . .

О, има ли още страдане
в земята безмилна за мен —
ах чезна аз жалко сждане
вжв мжки сред слжичеви ден . . .

Тр. Ангелов.

ТЖЙ небето е прозрачно,
ясен, светъл е денят,
но в душата мен е мрачно,
мрачен виждам е светят . . .

В мене веч огън не блика,
скржб джлока ме владей —
мене никой не повика,
че сждцето леденей

Крум Харизанов.

СПОМЕНИ

. . . . Настъпна тиха лунна нощ. Аз съм в стаята си, а през отворения прозорец прониква едвам осезаема хладина . . . . Неяде дълбоко в душата ми виолина глухо свири тъжен романс: съчетание, секаш от моите въздишки, купнежи, неизбежните надежди и възторжни младежки желания . . . .

Далече градът е замлъкнал, облян в лунна светлина. Овощките в градината хвърлят тайнствени сянки по земята . . . . Неяде далеко, далеко по синята небесна висина се виждат няколко звездици, които страхливо мигат.

И като че ли всичко това ми напомня за некакъв недосегаем блен, за некаква мечта . . . . Тая картина, нахвърлена с толкова разнообразни бои, секаш беше пълна с легендите за бога, с тайните на вековете, със суетните стремежи на нищожното човечество . . . . Секаш всичко се слива с неизразимата красота на ноща и се предава на всеки предмет, на всяка частица нещо дивно, велико безкрайно . . . .

Почувствах тиха печал. Спомням си една подобна нощ. Бях млад, пълен с живот и кръвта ми бликаше по моите жили. Вервах, бях изпълен с младенчески пориви, с любов, с надежда. Над мене всичко се усмихваше с розова усмивка; в мене беше всичко бистро, слънчево, светло . . . . Аз не знаех какво нещо е разочарование, ни скръб, ни тъга . . . . Бях силен, много силен и могъщ.

Припомням си как една млада девойка откряна врата и влезе в стаята при мене . . . . Лунните лъчи ѝ засипаха телото, чиято сенка на начерта по стената. Тя ми се усмихна, секаш ми каза: „По мене вехне твоята младост!“

След това ми подаде разкошен албум, като ми посочи с един жест на ржката си, в който се криеше некаква загатка, една от страниците му, на която прочетох: „ще дойде ужасния миг . . . . Твоите

небесни очи ще се покрият друже с мъглата на вечната нощ. Вечно мълчание ще запуши устата ти. За винаги ще слезеш в ония мрачни места, дето почиват хладните мощи на твоите прадеди. Тогава аз, твоята поклонница, не ще намеря смисъл в живота, защото не ще има кой да раздухва пламъка на живота ми с ароматния дъх на любовта. Тогава ще изрека проклятие пред животинската алчност на тълпата, която живее в града и с усмивка на уста ще потърся покой от суетността на живота — в обятията на смърта. Знай, че живота е сянка, огрявана от любовта“ . . .

Тези думи ме накараха несъзнателно да надникна в безмълвните и безбрежни дълбини на сърцето си. Там душата ми ридаше. Пред мен изпъкна величествения образ на Манфред, пропит с мировата скръб, който като чели ми каза: „С каква хубост е залян светът! Колко са хубави проявите му, както и той сам. И ний се наричаме негови Царе. Съединение на божественост и прах. Борба между вечно враждебни елементи, смес на нищожество, на ниски желания с възвишена воля — , ето какво сме ние! До като най-сетне смъртното у нас надделее, и тогава се превръщаме в нещо, което ни е страх да назовем!“

В миг, като че ли нещо рухна в душата ми, разби се моята мисленна мощ от грубата действителност, подобна на морска кипяща вълна в скалистия брег. Но когато отново тя ми заприказва за нещо мило, почувствах как нейните думи съгреха церително измъчената ми и изморена душа, като премахнаха мъчителния сън на жестоката и горчива скръб. Погледите ни се срещнаха и в тоя миг като че ли някакъв магически жезъл раздразавесата на загатката и ние се повърнахме към живота. Тогава изпитах утеха, която никога през живота си няма да изпитам . . .

Всичко това ми се вижда тъй невинно, тъй мило, защото не ще се върне никога, никога вече.....

пр. Зора Генчева

Там се губят звездите...

Под самия лес се разтила тясна дълбока река. Тя миє корените на старите джбове, охлажда брега с неговата разкошна трева и гъсти диви храсталаци, които от време на време се отбиват от брега за да покажат, че живеят...

Гъстия джбов лес ѝ придава своя особен цвет. Нейната вода тече сжвсем зелена и само там, където сжбира левите си брегове към гладката равнина, блести отдалече като сиво сребро.

Над нея гордо се надигат водни лилии и още по-гордо техните широки, зелени листи.

Равнината, притискаща се към левия брег, е широка степ.—Над нея навсякжде царува безконечна тъга и постоянна печал.

Откъде сж те?

Не знаят. Те сж вече отдавна. Тук им е широко и те далече разпушат своите печални крила и царуват над това пустинно море.

Незабелезано се разтила реката напред. Само когато се повдига и вилнее в степта вятжра—нейната гладка повжрхнина се набржчква от болки.

—От какво страдаш?...с тихо шумолене я пита зеления джбов лес.

—Дразнят ме, а не мога да се разлея, с болка тихо шепне тя в отговор.

—Излез от бреговете си, развжлнувай се, та, залей целата широка степ,—за да знаеш че и в тебе има сила!—сжветва я великанжт.

—Твжрде сжм малка, за да мога да залея целата висока степ,—отговаря реката печално. —От мене биха се получили само капки роса и украсили я биха като с кристали. По-добре е така.

—Така ли? Вечно притисната е тя, в това легло вечно пазяща каменистите брегове?...

По гладката повжрхнина в ялната лунна нощ се хлжзна нейната усмивка.... Аз сжм дълбока, безгранично дълбока.... Колкото тясна, толкова дълбока. Ето тия широки разкошни листа, които пла-

ват ту тук, ту там по мене чиито незабележими стъбла се издигат от моето обрасло с трева тинесто джно към ясната светлина — те ще ти кажат колко съм дълбока аз.... В това е моята сила и моето богатство....

Замислил се дълбокия лес...

Говори за богатство, а почти е незабележима в тая широка степ—и се усмихва....

* * *

Той е нейната вечна красота. . . Няма, предвечна като поезия. В чарующата лунна нощ русалки сноват по неговите крайща. В неговата тъмна, безшумна дълбина пеят песни страхливи славеи. На места из гъстите дървета високо се отделя джб-великан и гледа над всички други в сивата пустинна степ,... Дълго ли ще чакат изгреването на слънцето?

Не, недълго.

Но нощта все още царува.

И към тая нощ се прибави: широката печал в степта и надалече разтилящата се тъга....

Защо?

—Защо звездите в тех не се губят? Защо целия блесък от богатства, горящ и светещ, като вечно сребро там в небесата—не се навежда над него и никога не се отразява в неговия могъщ далечен простор?

* * *

А над бреговете на леса—в сенчестата тишина, гдето реката е по-дълбока и по-тъсна от всякъде другаде, гдето тика своите незабележими тъмно-блестящи вълни напред—там играе, отразява се небесния свят....

Там се губят звездите....

А. Кочев

Гергийовденска Приказка. — Ив. Кирилов

Кога се чете „Гергийовденска приказка“, човек неволно се сеща за ония къси, но излъни със живот и свежест на росни ливади, „Идилни“ на Петко Тодоров.

Г-н Кирилов, автора на тая идилия, е близък другар на П. Тодорова още от детинство. От там и оная духовна връзка, ония своеобразни похвати, присъщи и на двамата, при рисуване селската природа и селския живот. Но, освен непосредственото влияние на балканската природа и селския бит, не е изключено и непосредственото влияние на поета П. Тодоров над Г-н Кирилова. В Приказката имаме същите ония мотиви, които П. Тодоров е доловил майсторски и ги възсздавал в своите идилии.

Любовните копнежи на Калина по Мечкаря, чиито „вжленови очи зареят като изгрещава слънце“, от една страна, и безнадеждната любов на овчаря Косйо по Калина е мотива на Гергйовденска Приказка.

Този мотив не само не е нов, а дори срещаме го с най-малки подробности у Тодорова — разработен в две отделни идилии.

Дали съзнателно Г-н Кирилов се спира на този мотив, за да популяризира идилията на Тодорова, както това може да се разбере, отчасти, от мотото на „Приказката“, или пак смята ги за не разработени добре и се спира да ги доразвие?... Факт е, че в идилията „Мечкар“, Тодоров ни представя същите ония любовни копнежи на Калина към Мечкаря, а безнадеждна любов на овчарчето Косйо, срещаме в идилията „Змейно“.

Сходството е поразително! Заети са не само мотивите, но и всички символи и образи, причини и последствия: и у двамата срещаме същите любовни трепети на Калина, при спомена за него; и двете като че виждат Мечкаря цел пред себе, повел мечка стървница, засукал черни мустаци, вирнал мургава глава — дори мечката да сплаши. За Калина и в двете идилии не съществуват никакви предразсъдъци, никаква религия, никакви семейни връзки; за нея обществено мнение е нищо пред Мечкаря. И ето тя му се отдава всецело и пълна с щастие, тръгва в световния път. И в двата случая Калина знае, че това щастие е кратковременно, определено от съдбата по цигански, чрез рязане гърнето на 7 или 11 парчета — седем години задружен живот с Мечкаря, но любовта не

разсждава; за нея кратковременния миг е вечност. Последствията от това единение с друговеца са почти еднакви—суша или проливни дждове нанасят големи повреди на селените, а майката от срам и тжга по чедо, без време умира, за да я превърне народната мълва в жл дух.

Коего е по интересно, дори имената са едни и сжди: Калина, Мечкар и Косйо.

Новото у Г-н Кирилов е оная запазена връзка на Калина с майка и близки и желанието да се върне пак, когато угасне любовния възторг. Значи у нея, родна стреха, стара майка и родна страна, не са напълно захвърлени. Тя се още пази връзките с традицията—не е напълно индивидуализирана, както това виждаме у Тодровата Калина.

Новото, което може да се отбележи като актив на Г-н Кирилов, е, че неговата Калина има жив спомен от преживени някога сжди минути—Гайчо. В него, като в фокус, тя събира всички мили спомени за преживено и видено, за вълшебни звездни вечери край ромона на бистри потоци, за сино лазурно небе и топли страни. В него е и надеждата за онова, което тя сама не могла да осществи:—да постигне непостижимото, да стигне свиден блян. Една надежда в поколението, в младото което ще трябва да осществи затрогнатите от нас идеали.

Сжщия безнадеждно влюбен овчар Косйо, какъвто срещаме у Тодорова, рисува ни и автора на „Гергийовденска приказка“. Позната ни е и баба Краса, макар не под сжщото име, още в „Змейова свадба“.

Подобен паралелизам в нашата литература срещаме у други двама поети: Пенчо Славейков—„Гурбетчия“ и П. Яворов—„Павлета делия и Павлевица млада“, където са постигнали почти еднакви художествени резултати.

За да се види какъво повече и какви дефекти има в Гергийовденска приказка с оглед към Идилитите на Тодорова, нужно е едно съпоставяне, което сега не може да стане.

Прави впечатление, че автора познава много добре бата на селенина в своя роден край и ни го

рисува детално. За народни празненства, хорá и игри, люлки и наричания, билки и баяния ли ни приказва, с всичко ни унася към оня Тилилейски балкан, в чиито недра нашля селения скътал народната душа...

Чувствуваме празника и празничното настроение още с ония приготовления на спретнати ступанки, с които искат да внесат обновление в своя дом. „Дори и в кратките нотки на вrabцитъ се чува онова което само срещу Гергйовден се чувствува.“ Всичко се възражда, подмладява. Всеки бърза да накичи врати и прозорци с зеленина — свежест и младост, а за Калина не всека зеленина, дори която дава само илюзия за младост — бора, неподмладен с нова прѣмяна — може да бѣде Гергйовденски накит, а действително подновените вейки на бука и мощния джб. Много живо ни е предадено самото празненство според схващанията на народа и значението, което му отдава, а край тоя празник, подсеца ни и за Силвестер и Благовец, които обемат празничното в живота на народа ни.

Вечно младото хоро в селото и песните край чукура, акомпанирани от неговия ромон, внасят особена топлина и свежест.

Суеверията и предразсѣдаците сѣ нарисувани доста реалистично: проливни дждове ще понесат с. Елхово за сторения грех, а в къщата на Калина обитават само бухали и зли духове, които вещаят и кобат само зло дори на случайно минаващи.

Средствата на Г-н Кирилов за разработка сѣ близки на ония у Тодорова, а нежде не спазвайки мярка, достига до претрупаност и мъглявост на образа. Срещаме много разнообразни епитети. Нещата и дори отвлечените понятия ни се представят като живи същества. Стреми се към народна реч за да може да изтъкне патриархалното и идиличното, което на много места постига. А за това си служи с етимологични фигури, сложни думи, стари падежни форми, отбягва членната форма, своеобразен строеж на изречението, с което на места постига висока емоционалност в художествено отношение.